

Yo‘el kitobi va Laodikeyadagi Yettinchi kun Adventistlar jamoati — Yigirma to‘rtinchi raqam

Jeff Pippenger

2026-01-06

Yigirma to‘rtinchi son

Biz avvalgi maqolamizni Eski Ahdning birinchi kitobi bo‘lgan Ibtidodagi o‘n birinchi bobdan yigirma ikkinchi bobgacha, Yangi Ahdning birinchi kitobi bo‘lgan Matto kitobida va Yangi Ahd hamda butun Muqaddas Kitobning oxirgi kitobi bo‘lgan Vahiy kitobida ifodalangan bashoratli guvohlikning o‘zaro parallel bo‘lgan uch chizig‘iga to‘xtalib yakunlagan edik. Ibtido chizig‘i Ibrohim bilan tuzilgan ahdni ko‘rsatadi, Matto chizig‘i esa xristian jamoati bilan tuzilgan ahdni ko‘rsatadi; unda Butrus zamonaviy ruhiy Isroilning boshlanishi va oxirining timsoli sifatida namoyon bo‘ladi. Har ikki chiziqning o‘rta oyatlari Xudoning muhrini ko‘rsatadi: Ibrohim uchun bu “sunnat” edi, Butrus uchun esa bu uning ismining o‘zgartirilishi edi. Vahiydagi chiziqning markaziy oyati o‘n yettinchi bob, o‘n ikkinchi oyatdir.

Va sen ko‘rgan o‘nta shox — hali podshohlik olmagan o‘nta podshohdir; ammo ular mahluq bilan birga bir soat podshohlar sifatida hokimiyat oladilar. Vahiy 17:12.

Ibtido va Matto ilohiylikning insoniyat bilan nikohini ko‘rsatadi, Vahiy esa Yakshanba qonuni paytida maxluq bilan ajdarning nikohini ko‘rsatadi. Bu uchala yo‘nalish ham Yakshanba qonuniga ishora qiladi; o‘sha yerda bir toifa maxluqning tamg‘asini, boshqasi esa Xudoning muhrini namoyon qiladi. O‘n ikkinchi oyatdagi maxluq va ajdarning qalbakilashtirishi Ibtido o‘n birinchi bobdagi Nimrod minorasi zikrining omega eslatmasidir. U yerda qalbaki ahd dini o‘z hukmini oldi, Vahiy o‘n yettinchida esa fohisha — ya‘ni buyuk Bobil — hukm qilinadi. Nimrod Vatikan omegasining alfasidir, va shu sababli papalik buyuk Bobildir, ya‘ni Nimrodning Bobili bo‘lgan alfaga nisbatan omega.

E’tiborga molik jihat shuki, ushbu uch o‘rta oyatda chiziqning har bir o‘rta nuqtasida mujassam bo‘lgan guvohlik aslida uch oyatdan iboratdir.

Mana Mening ahdimdir: Men bilan sizning orangizda va sizdan keyingi naslingiz bilan saqlanajak ahd shuki, orangizdagi har bir erkak bola sunnat qilinsin. Sunnat teringizning etini kesib tashlanglar; bu Men bilan sizning orangizdagi ahdning alomati bo‘ladi. Orangizda sakkiz kunlik bo‘lgan har bir erkak bola avlodlaringiz davomida sunnat qilinsin, xoh u uyingizda tug‘ilgan bo‘lsin, xoh sizning naslingizdan bo‘lmagan yot kishidan pulga sotib olingan bo‘lsin. Ibtido 17:10–12.

Iso unga javob berib, dedi: “Sen baxtlisan, ey Simun Barjona; chunki buni senga tana va qon ayon qilgani yo‘q, balki osmonlardagi Otam ayon qildi. Men ham senga aytaman: sen Butrussan, va Men O‘z Jamoatimni mana shu qoya ustiga quraman; do‘zax darvozalari unga bas kelolmaydi. Men senga Osmon Shohligining kalitlarini beraman; yer yuzida nimani bog‘lasang, osmonlarda bog‘langan bo‘ladi; va yer yuzida nimani bo‘shatsang, osmonlarda

bo'shatilgan bo'ladi." Matto 16:17–19.

Va bo'lgan, hozir esa yo'q bo'lgan mahluqning o'zi sakkizinchidir, ammo u yettitadan biridir va halokatga ketadi. Sen ko'rgan o'n shox esa hali podshohlik olmagan o'n podshohdir; biroq ular mahluq bilan birga bir soat podshohlar kabi hokimiyat olurlar. Bular bir fikrdadirlar va o'z qudrati hamda kuchini mahluqqa berurlar. Vahiy 17:11–13.

Nimrodning g'ishtlari va qorishmasi bilan ifodalangan soxta ahdning hikoyasi hamda minora va shahar bilan ifodalangan uning jamoat va davlatning soxta tizimi, Nimrod hikoyasining omegasi ichida tasvirlangan hayvon surati soxta tizimining timsolidir. Uchta satr, uchta oyatning uchta markaziy nuqtasi bilan, barchasi hayot ahdi va o'lim ahdiga guvohlik beradi. Bir yuz qirq to'rt ming kishi — yettilikdan bo'lgan haqiqiy sakkizinchidir, papalik esa shunchaki uning soxtasidir. Nimrod sinfi o'z nikohida fikr birligiga ega, bu esa Masihning fikri bilan birlashtirilgan bir yuz qirq to'rt ming kishining soxtasidir. "Bor edi, va yo'qdir" bo'lgan soxta hayvon, bor edi, bor, va yana kelajak bo'lgan Masihning soxtasidir. Sakkizinchi oyatda papalik bilan ifodalangan soxtaning to'liq ifodasi bayon etilgan.

Sen ko'rgan mahluq bor edi, hozir yo'q; u tubsiz chohdan chiqib keladi va halokatga ketadi; yer yuzida yashovchilar esa hayratga tushadilar, ya'ni dunyo bunyod etilganidan beri ismlari hayot kitobiga yozilmaganlar, ular bor bo'lgan, hozir yo'q bo'lgan, ammo yana mavjud bo'ladigan mahluqni ko'rganlarida hayratga tushadilar. Vahiy 17:8.

Iso — bo'lgan, bor va yana kelajak Zotdir; papalik esa, yettitasidan bo'lgan sakkizinchisi, "bor edi, yo'q, ammo yana bordir" degan mahluqdir. Ajdarho bilan mahluqning nikohi ifodalangan "bir soat" yakshanba qonunidan boshlab bo'ladigan tarixni anglatadi; o'sha paytda Butrus va Ibrohim orqali ifodalangan yuz ming kishi alomat-bayroq sifatida osmonga ko'tariladi, ayni vaqtda papalik ham ko'tariladi.

Biz Yoel kitobini shunday nuqtayi nazardan ko'rib chiqishga intildikki, Butrus Hosil bayramida o'zining Pentikostal xabarini Yoelning bajo bo'lishi sifatida aniqlagan. Har biri o'n ikki bobdan iborat bo'lgan ahdning uch qatorida, har bir qatorning o'rtadagi uch oyati aynan bir xil tarixga taalluqlidir, va Butrus o'sha tarixda Iso bilan Kesariya Filippida, ya'ni Paniumda bo'lgan shaxs sifatida tasvirlanadi; ayni o'sha joyni hozir dunyo boshdan kechirish arafasidadir. Paniumda Butrus, shuningdek, Hosil bayramidagi to'kilish paytida Quddusda hamdir. O'n ikki bobdan iborat uch qator Panium va Pentikostda birlashadi; o'sha paytda Xudoning muhri Masihning keliniga bosiladi va hayvonning belgisi Shaytonning keliniga bosiladi. Yoel kitobi o'n bokira haqidagi masaldagi uyg'otuvchi da'vatni ko'rsatmoqda; o'sha paytda Laodikiya davridagi Yettinchi kun adventistlar jamoati o'zlarining halok bo'lganini anglab uyg'onadi.

Yoel kitobi to'rt avlod doirasidagi kontekstda joylashgan.

Butoil o'g'li Yo'elga kelgan Egamizning kalomi.

Buni eshiting, ey keksalar, va quloq tuting, ey yurtning barcha aholisi.

Bu narsa sizning kunlaringizda bo'lganmi, yoki hatto ota-bobolaringizning kunlaridami? Bu haqda bolalaringizga aytinglar, bolalaringiz esa o'z bolalariga, ularning bolalari esa boshqa bir

avlodga aytsin. Chigirtkaning bir turi qoldirganini chigirtka yedi; chigirtka qoldirganini qurt yedi; qurt qoldirganini esa kapalak qurti yedi. Yoel 1:1–4.

“Qariyalar” — bu yuz qirq to‘rt mingning muhrlanish davrida Laodikiya Yettinchi kun adventistlar jamoatining rahbarlaridir, va muhrlash Muqaddas Ruhning to‘kilishi chog‘ida amalga oshiriladi.

“Qariyalar” Hizqiyo tomonidan “qadimgi kishilar” sifatida tasvirlangan.

So‘ng u menga dedi: «Ey inson o‘g‘li, Isroil xonadonining oqsoqollari zulmatda, har biri o‘z tasvirlari xonalarida nima qilayotganini ko‘rdingmi? Chunki ular: “Egamiz bizni ko‘rmaydi; Egamiz yer yuzini tark etgan”, deydilar». Hizqiyol 8:12.

Ilhom shuni ravshan ko‘rsatadiki, Hizqiyolning to‘qqizinchi bobiidagi muhrlash Vahiyning yettinchi bobiidagi ayni o‘sha muhrlashdir. Shuningdek, sakkizinchi bobdagi tobora kuchayib boruvchi to‘rt jirkanchlikdagi “qadimgi kishilar” 25 soni bilan ifodalangani ham ravshandir. Xudoning podasining qo‘riqchilari bo‘lishlari kerak bo‘lgan yigirma besh “qadimgi kishi” quyoshga sajda qilayotgan kishilardir. Ular hukm qilinadiganlarning birinchisidir. Ular yuz o‘g‘irgan ma‘bad kontekstida, ular o‘n ikki ruhoniylar navbatidan ikkitasini va oliy ruhoniyni ifodalaydilar. Yakshanba qonuni joriy etilganda, ular quyoshga sajda qiladilar va mahluqning tamg‘asini qabul qilib, ajdaho, mahluq va soxta payg‘ambar bilan o‘z kelishuvlarini tasdiqlaydilar. Bu 25 kishi Korah, Datan va Abiramning isyonidagi 250 kishi bilan timsollangan bo‘lib, ular tutatqi tutatishda qatnashgan 250 kishining qo‘shilgan uch tomonlama ittifoqini ifodalaydi. Murtdalikning uch bosh yetakchisi yer o‘z og‘zini ochib, ularni yutib yuborganda halok bo‘ldilar.

Muso dedi: “Mana shu orqali sizlar Egamiz meni bu ishlarning barchasini qilish uchun yuborganini bilasizlar; chunki men ularni o‘z xohishim bilan qilganim yo‘q. Agar bu odamlar barcha insonlarning odatdagi o‘limi bilan o‘lsalar yoki barcha insonlarning boshiga keladigan narsa ularning ham boshiga kelsa, unda Egamiz meni yubormagan bo‘ladi. Ammo agar Egamiz yangi bir ish qilsa, yer o‘z og‘zini ochib, ularni va ularga tegishli bo‘lgan hamma narsani yutib yuborsa, va ular tiriklayin chuqurga tushsalar, unda sizlar bu odamlar Egamizni g‘azablantirganini anglaysizlar.”

Shunday bo‘ldiki, u bu so‘zlarning barchasini aytib bo‘lgach, ularning ostidagi yer yorilib ketdi. Yer o‘z og‘zini ochib, ularni, ularning xonadonlarini, Qoraxga tegishli bo‘lgan barcha odamlarni va ularning butun mol-mulkini yutib yubordi. Ular esa, o‘zlariga tegishli bo‘lgan hamma narsa bilan birga, tiriklayin tubsiz chuqurlikka tushdilar; yer ularning ustidan yopildi, va ular jamoat orasidan halok bo‘ldilar.

Ularning atrofidagi butun Isroil esa, ularning faryodini eshitib qochib ketdi; chunki ular: “Yer bizni ham yutib yubormasin”, dedilar. Va Egamiz huzuridan olov chiqib, xushbo‘y tutatqi keltirgan ikki yuz ellik kishini yondirib yubordi. Sahroda sanash 16:28–35.

1888-yildagi isyon Qurah, Dahon, Abiram va tutatqi tutgan 250 kishining isyoni orqali timsollangan edi. Bu 250 kishi uch qismli ittifoq bilan birlashgan bo‘lib, u Qo‘shma Shtatlar — yer hayvoni — og‘zini ochib, ajdarho kabi gapiradigan Yakshanba qonuniga kelib taqaladi. O‘sha paytda kechki yomg‘ir me‘yorsiz ravishda yog‘diriladi; xuddi tutatqi tutgan 250 kishining osmondan tushgan olov bilan halok qilingani kabi. Bu 250 kishi soxta diniy tizimni ifodalaydi; ular

Yakshanba qonuni vaqtida kechki yomg'irning quyilishi chog'ida halok qilinadilar. Yerning Qurah va uning tarafdorlari ustida yorilishi Vahiy kitobining o'n birinchi bobidagi zilziladir; u Qo'shma Shtatlarning og'zini ochib, ajdarho kabi gapirishini belgilaydi. O'sha 250 kishining ustiga osmondan olov tushganida, bu Karmal tog'idagi Ilyosning olovini timsollagan edi, o'shanda o'sha soxta payg'ambarlar o'ldirilgan edi. Ilyosning Karmal tog'idagi olovi Yakshanba qonuniga muvofiq keladi, shuning uchun 250 kishining ustidagi olov kechki yomg'irning Yakshanba qonuni olovidir.

Sano kitobdagi Korahning isyoniga oid parcha, Yoshua va Xolib tomonidan taqdim etilgan Va'da qilingan Yurt haqidagi xabarga qarshi ko'tarilgan isyon bilan bashoratli tarzda uyg'unlashadi. O'sha isyon Muqaddas Kitobdagi "g'azablantirish kuni"ni ifodalaydi. Korahning isyoni haqidagi parcha shunday deydi: "sizlar bu odamlar Egamizni g'azablantirganini bilib olasizlar."

Tushunadiganlar — donolardir, va donolar shuni tushunmog'i kerakki, Qorahning isyoni tarixini Va'da qilingan yurt haqidagi Yoshua xabariga qarshi ko'tarilgan isyon ustiga qo'yish lozim. O'sha isyon Qadeshda yuz bergan edi, va Qadesh ham, Qorahning isyoni ham Yakshanba qonuni davridagi Yettinchi kun adventizmining isyonidir. Qorah va tutatqi taqdim etgan ikki yuz ellik kishi Hizziyol 8-bobdagi quyoshga sajda qilayotgan yigirma besh kishining timsoli edi. Hizziyol sakkizinchi bobdagi o'sha qadimgi kishilar Quddusda — Xudoning jamoatining timsolida — amalga oshirilgan tobora kuchayib boruvchi to'rtta jirkanchlikning to'rtinchisini ifodalaydi.

Birinchi jirkanchlik rashk timsolidir, ikkinchisi yashirin xonalardir, uchinchi Tammuz uchun yig'lashdir, so'ngra yigirma besh kishi quyoshga sajda qiladi. Keyin to'qqizinchi bob sakkizinchi bobda ifodalangan jirkanchliklar uchun xo'rsinib yig'layotganlarni aniqlab beradi. Xo'rsinib yig'layotganlar sharqdan ko'tarilib kelayotgan farishta tomonidan muhrlanadi. Farishta elchidir va u xabarni ifodalaydi.

Sharqdan keladigan muhrlash xabari — sharq shamoli xabaridir, ya'ni Islom xabaridir. Bir yuz qirq to'rt ming kishi muhrlangach, halok qiluvchi farishtalar o'z ishini boshlaydilar, aynan bashoratning tashqi yo'nalishi "milliy muradlik ortidan milliy halokat keladi" deb ta'kidlaydigan joyda. Kora timsolida ifodalanganlar ustidan hukm ijro etilishidan oldin, isyonchilar Quddus tashqarisiga olib chiqiladi. Fosiqlar Quddusdan chiqarib yuboriladi, chunki Quddusdan qochadiganlar solihlar emas.

Bundan tashqari, Ruh meni ko'tarib, sharqqa qaragan Egamiz uyining sharqiy darvozasiga olib keldi; va mana, darvoza eshigi oldida yigirma besh kishi turar edi; ular orasida men xalq beklari bo'lgan Azurning o'g'li Yaazaniyani va Benayaning o'g'li Pelatiyani ko'rdim.

Shunda u menga dedi: "Ey inson o'g'li, bu shaharda fitna o'ylab topadigan va yovuz maslahat beradiganlar ana shu odamlardir. Ular: 'Bu yaqin emas; kelinglar, uylar quraylik; bu shahar qozondir, biz esa go'shtimiz', — deydilar."

Shuning uchun ularga qarshi bashorat qilgin, bashorat qil, ey inson o'g'li. Va Egamizning Ruhi ustimga tushdi va menga dedi: So'zla; Egamiz shunday deydi;

Shunday dedingiz, ey Isroil xonadoni; chunki men har biringizning xayolingizga keladigan narsalarni bilaman. Sizlar bu shaharda o'ldirilganlarni ko'paytirdingiz va uning ko'chalarini o'ldirilganlar bilan to'ldirdingiz. Shuning uchun Egamiz Rabbiy shunday deydi: sizlar uning o'rtasiga yotqizgan o'ldirilganlaringiz — go'shtdir, bu shahar esa qozondir; lekin Men sizlarni uning o'rtasidan olib chiqaman. Sizlar qilichdan qo'rqqansizlar; Men esa ustingizga qilich keltiraman, deydi Egamiz Rabbiy. Men sizlarni uning o'rtasidan chiqarib, begonalar qo'liga topshiraman va orangizda hukmlarimni ijro etaman. Sizlar qilichdan yiqilasizlar; Men sizlarni Isroil chegarasida hukm qilaman, va sizlar Men Egam ekanimni bilib olasizlar. Bu shahar sizlarga qozon bo'lmaydi, sizlar ham uning o'rtasidagi go'sht bo'lmaysizlar; balki Men sizlarni Isroil chegarasida hukm qilaman. Shunda sizlar Men Egam ekanimni bilib olasizlar; chunki sizlar Mening qonun-qoidalarim bo'yicha yurmagansizlar, hukmlarimni bajo keltirmagansizlar, balki atrofingizdagi xalqlarning udumlariga ko'ra ish tutgansizlar.

Va shunday bo'ldiki, men bashorat qilayotganimda, Benoyoning o'g'li Pelatiya vafot etdi. Shunda men yuz tuban yiqildim va baland ovoz bilan faryod qilib dedim: "Oh, Egam Rabbiy! Isroil qoldig'ini butunlay yo'q qilmoqchimisiz?" Hizqiyol 11:1–13.

Yakshanba qonuni paytida, bug'doy somondan ajratilganda, Quddus poklanadi. 25 kishi yoki Ko'raxning 250 kishisi bilan ifodalangan erkaklar o'lish uchun Quddusning "chegarasi"ga, tashqariga chiqarib yuboriladi. 25 — bir hafta xizmat qilgan ruhoniylar sonidir; u 250 ning o'n barobar ko'rinishida ramziy ma'noda qo'llanganda, butun dunyo bo'ylab jamoatni ifodalaydi, chunki o'n — butun dunyo ramzidir. Jangari jamoat bug'doy va somondan tashkil topgan jamoat deb ta'riflanadi, g'olib jamoat esa faqat bug'doydan iborat jamoatni ifodalaydi.

"Xudoning tirik jamoati yo'qmi? Uning jamoati bor, ammo u g'olib jamoat emas, balki kurashuvchi jamoadir. Biz afsuslanamizki, unda nuqsonli a'zolar bor, bug'doy orasida begona o'tlar ham bor. Iso shunday degan edi: 'Osmon Shohligi o'z dalasiga yaxshi urug' sepgan bir odamga o'xshaydi; lekin odamlar uxlab yotganida, uning dushmani kelib, bug'doy orasiga begona o'tlar sepib ketdi.... Shunda uy egasining xizmatkorlari kelib, unga dedilar: Janob, sen dalangga yaxshi urug' sepgan emasmiding? Unda bu begona o'tlar qayerdan paydo bo'ldi? U ularga dedi: Buni dushman qilgan. Xizmatkorlar unga dedilar: Xohlaysanmi, borib ularni yig'ib tashlaylik? Ammo u dedi: Yo'q; toki siz begona o'tlarni yig'ayotganingizda, ular bilan birga bug'doyni ham ildizi bilan sug'urib olmaglar. O'rim-yig'imgacha ikkalasi birga o'ssin; va o'rim-yig'im paytida men o'ruvchilarga aytaman: Avval begona o'tlarni yig'ib, kuydirish uchun bog'lam-bog'lam qilib bog'langlar; bug'doyni esa mening omborimga to'planglar.'"

"Bug'doy va begona o'tlar haqidagi masalda biz begona o'tlar nega yulib tashlanmasligi kerakligining sababini ko'ramiz; bu, bug'doy begona o'tlar bilan birga ildizi bilan sug'urib tashlanmasligi uchun edi. Insoniy fikr va hukm og'ir xatolarga yo'l qo'ygan bo'lur edi. Ammo xatoga yo'l qo'yilishidan ko'ra, va bug'doyning birgina poyasi ham ildizi bilan sug'urib tashlanishidan ko'ra, Ustoz shunday deydi: 'Ikkalasini ham o'rim-yig'imgacha birga o'ssin'; shunda farishtalar halokatga tayinlangan begona o'tlarni yig'ib oladilar. Garchi ilg'or haqiqatga ishonishini da'vo qiladigan jamoatlarimizda bug'doy orasidagi begona o'tlar singari nuqsonli va adashuvchi kishilar bo'lsa-da, Xudo sabr-toqatli va bardoshlidir. U adashuvchilarga tanbeh beradi va ularni ogohlantiradi, ammo O'zi ularga o'rgatmoqchi

bo'lgan saboqni o'rganishda sust bo'lganlarni U halok qilmaydi; U bug'doy orasidan begona o'tlarni sug'urib tashlamaydi. Begona o'tlar bilan bug'doy o'rim-yig'imgacha birga o'sishi kerak; bug'doy to'la o'sib, kamolotga yetganda va pishgan paytdagi o'z xususiyati tufayli, u begona o'tlardan to'liq ajralib turadigan bo'ladi."

"Yer yuzidagi Masih jamoati nomukammal bo'ladi, ammo Xudo O'z jamoatini uning nomukammalligi sababli yo'q qilmaydi. Bilimga muvofiq bo'lmagan g'ayratga to'lgan, jamoatni poklamoqchi va bug'doy orasidan begona o'tlarni ildizi bilan sug'urib tashlamoqchi bo'lganlar bo'lgan va bo'ladi. Ammo Masih adashayotganlar bilan ham, jamoat ichidagi imonga kelmaganlar bilan ham qanday muomala qilish kerakligi haqida alohida nur bergan. Jamoat a'zolari o'zlari fe'l-atvorida nuqsonli deb o'ylaganlarni jamoatdan uzib tashlashda to'satdan, qizishib, shoshqaloqlik bilan ish tutmasliklari kerak. Bug'doy orasida begona o'tlar paydo bo'ladi; lekin begona o'tlarni Xudo belgilagan yo'l bilan emas, boshqa yo'l bilan yulib tashlash, ularni o'z holicha qoldirishdan ko'ra ko'proq zarar keltirar edi. Rabbii jamoatga haqiqatan tavba qilib o'zgarganlarni olib kirayotgan bir paytda, Shayton ayni vaqtda imonga kelmagan shaxslarni ham uning safdoshlari orasiga olib kiradi. Masih yaxshi urug'ni sepayotgan bir paytda, Shayton begona o'tlarni sepmoqda. Jamoat a'zolari ustida muttasil ravishda bir-biriga qarshi bo'lgan ikki ta'sir amal qiladi. Bir ta'sir jamoatning poklanishi uchun ishlamoqda, ikkinchisi esa Xudoning xalqini buzish uchun." Testimonies to Ministers, 45, 46.

Yovuzlar yo'q qilinish uchun Quddus tashqarisiga olib chiqiladi. Ular hosil yig'im-terimi paytida olib tashlanadilar; bu ayni paytda bug'doy pishib yetilgan davr hamdir, chunki aynan o'sha vaqtda bug'doy Elliginchi kun bayramidagi ikki tebratiladigan nonning birinchi hosil nazri sifatida jamlanadi. Bug'doyning birinchi hosilini yig'ib olish Muqaddas Kitob bashoratining alohida bir mavzusidir. Bug'doy bilan begona o'tlarni ajratish aynan shu mavzuga taalluqlidir, va Masihning ko'plab masallari aynan mana shu nihoyatda muhim bashoratli yo'l-belgini ko'rsatadi.

"Yana, bu masallar hukmdan keyin hech qanday sinov muddati bo'lmasligini o'rgatadi. Xushxabar ishi tugallangach, darhol yaxshilar bilan yomonlar o'rtasida ajralish sodir bo'ladi va har bir toifaning taqdiri abadiy ravishda belgilab qo'yiladi." Christ's Object Lessons, 123.

Bug'doy nazri bir yuz qirq to'rt mingdir, va uchinchi farishta bug'doyni begona o'tdan ajratadi.

"Shundan keyin men uchinchi farishtani ko'rdim. Menga hamrohlik qilayotgan farishta shunday dedi: 'Uning so'zi dahshatlidir, uning vazifasi qo'rqinchlidir. U bug'doyni begona o'tdan ajratib oladigan hamda bug'doyni samoviy ombor uchun muhrlaydigan yoki bog'laydigan farishtadir.' Bu narsalar butun ongni, butun e'tiborni band etmog'i kerak. Yana menga shuni ko'rsatdilarki, biz oxirgi rahm-shafqat xabari berilayotganiga ishonadiganlar har kuni yangi xatoni qabul qilayotgan yoki o'ziga singdirayotganlardan ajralgan bo'lislari zarur. Men shuni ko'rdimki, na yoshlar va na qariyalar xato va zulmat ichida bo'lganlarning yig'inlariga qatnashmasliklari kerak. Farishta dedi: 'Aql foydasiz narsalar ustida to'xtab qolishni bas qilsin.'" Manuscript Releases, 5-jild, 425.

Uchinchi farishta bug'doyni muhrlaydi va shuningdek bug'doyni begona o'tdan ajratadi. Uchinchi farishta yakshanba qonunini ifodalaydi; aynan o'sha yerda Laodikiya Yettinchi kun Adventistlar

jamoatining rahbariyatini ifodalovchi 25 kishi Quddusdan tashqariga olib chiqilib hukm qilinadi. Ana shu nuqtada jangari jamoat g'olib jamoatga aylantiriladi.

“Ish nihoyasiga tez orada yetadi. O‘z sadoqatini isbotlagan jangari jamoat a‘zolari zafarli jamoatga aylanadilar. O‘tgan tariximizni ko‘zdan kechirarkanman, bugungi mavqeimizga olib kelgan har bir olg‘a qadamni bosib o‘tib, shuni ayta olamanki: Xudoga hamd bo‘lsin! Xudo nimalarni amalga oshirganini ko‘rar ekanman, hayratga to‘laman va Masihga Yetakchi sifatida ishonchim ortadi. Kelajakdan qo‘rqishimiz uchun hech qanday sabab yo‘q, faqat Rabbiiy bizni qanday yetaklaganini va o‘tgan tariximizdagi ta‘limotini unutganimizdagina bundan mustasno.” General Conference Bulletin, January 29, 1893.

Begona o‘tlarning bug‘doydan ajratilishi haqidagi bashoratli mavzu Muqaddas Kitob bashoratining muhim mavzusidir. Masihning ma‘badni poklashi bu ishning bir tasviridir; uning cho‘qqisi yakshanba qonuni vaqtida yuz beradi, chunki biz hukm qilinishi lozim bo‘lganlarning o‘lish uchun Quddus chegarasiga olib chiqilganini ko‘ramiz.

“Iso O‘zining ommaviy xizmatini boshlaganida, Ma‘badni uning muqaddas narsalarni haqoratlovchi bulg‘anishidan pokladi. Uning xizmatining so‘nggi ishlari qatorida Ma‘badning ikkinchi bor poklanishi ham bor edi. Shunday qilib, dunyoni ogohlantirish uchun bajariladigan oxirgi ishda jamoatlarga ikki alohida da‘vat qilinadi. Ikkinchi farishtaning xabari shunday: ‘Bobil yiqildi, yiqildi, o‘sha buyuk shahar, chunki u barcha xalqlarga o‘z zinosi g‘azabining sharobidan ichirdi’ (Vahiy 14:8). Va uchinchi farishtaning xabarining baland nidosida osmondan bir ovoz eshitiladi, unda shunday deyiladi: ‘Ey Mening xalqim, undan chiqinglar; uning gunohlariga sherik bo‘lib qolmanglar va uning balolaridan ulush olmanglar. Chunki uning gunohlari osmongacha yetdi va Xudo uning nohaqliklarini yodga oldi’ (Vahiy 18:4, 5).” Selected Messages, 2-kitob, 118.

Bug‘doy va begona o‘tlar aralashgan jamoat Yakshanba qonuni inqirozigacha mavjud bo‘ladi; o‘shanda begona o‘tlar insoniy qudrat bilan emas, balki uchinchi farishta tomonidan olib tashlanadi — u Yakshanba qonunini, shu bilan birga, o‘sha paytda baland nido sari kuchayib borayotgan keyingi yomg‘ir xabarini ham ifodalaydi. Begona o‘tlar ham, bug‘doy singari, bashoratli guvohlikning bir unsuridir. Xudoning ilohiy taqdiri Yakshanba qonunigacha yetadi va uchinchi farishta Ma‘badni ikkinchi marta poklaydi. U uni 1844-yil 22-oktabrda pokladi, Ma‘badning ikkinchi poklanishi esa Yakshanba qonunidir.

Yakshanba qonuniga olib boradigan tarixning tashqi unsurlari g‘olib cherkov shahodatining muhim tarkibiy qismidir; xuddi shuningdek, begona o‘tlar, bug‘doy va bu ikki toifaning bog‘lanishi ham shundaydir. Vahiyning yakuniy xabarlar uch farishtaning xabarlaridir va ular bu ikki toifani ajratib, bog‘laydi, biroq Sister White bu “yakuniy xabarlar” “hosilni pishitishini” ta‘kidlayotganini ko‘rish muhimdir. Hosilni pishitadigan yakuniy xabar kechgi yomg‘irdir va u 250 kishini “halokat olovlari uchun bog‘-bog‘ qilib” bog‘laydigan olovdir.

“Yuhannoga jamoatning tajribasiga oid chuqur va hayajonli qiziqish uyg‘otuvchi manzaralar ochib berildi. U Xudoning xalqining holatini, xatarlarini, kurashlarini va yakuniy qutqarilishini ko‘rdi. U yer yuzining hosilini pishitadigan yakunlovchi xabarlarini yozib qoldiradi, toki u samoviy ombor uchun bog‘lamlar sifatida bo‘lsin yoki halokat olovlari uchun bog‘langan

dastalar sifatida bo'lsin. Unga nihoyatda muhim mavzular, ayniqsa so'nggi jamoat uchun, vahiy qilindi, shunda adashishdan haqiqatga yuzlanadiganlar oldilaridagi xatarlar va kurashlar haqida ta'lim olsinlar. Yer yuziga keladigan narsalar xususida hech kim zulmatda qolishi shart emas." The Great Controversy, 341.

Uning ma'badni poklashi, Yahyo Cho'mdiruvchi o'z xizmatidan keyin keluvchi Zot sifatida tanishtirgan Ifloslik Supurgisi tutgan kishi ishida ham tasvirlangan. U Millerning tushida axlatni supurib chiqaradigan o'sha kishidir.

"Egamiz solihlar bilan fosiqlar o'rtasidagi farqni oshkor etish arafasidadir; chunki Uning «sovuruvchi kuragi O'z qo'lidadir, va U xirmonini batamom tozalab, bug'doyini omboriga yig'adi; ammo somonni so'nmas olovda kuydiradi.»" Review and Herald, November 8, 1892.

Sister White 1849 yilda Rabbiiy O'z xalqining qoldig'ini yig'ish uchun O'z qo'lini ikkinchi bor cho'zganini ta'kidlaganida, Ishayoga murojaat qiladi; Ishayo ham, Sister White ham bir yuz qirq to'rt ming kishining yakuniy yig'ilishini ko'rsatmoqda. Yig'ilish jarayoni birinchi hafsalasi pir bo'lish sifatida ifodalangan sochilish va yig'ilishni o'z ichiga oladi; bu esa kechikish vaqti oxiridagi yig'ilishga olib boradi. Bir yuz qirq to'rt ming kishining muhrlanishiga oid ushbu unsurlarning har biri Muqaddas Kitob bashoratining muayyan bir mavzusidir. Rabbiiy gunohni o'z nihoyasiga yetkazish uchun vosita sifatida qo'llaydigan tashqi tarix Daniel 11:11 da ifodalangan; yakuniy yig'ilish esa Ishayo 11:11 da topiladi; kechikish vaqtining oxiri Vahiy 11:11 da topiladi; va yakshanba qonuni paytidagi bug'doy bilan begona o'tlarning ajratilishi Hizziyo 11:11 da joylashgan:

Bu shahar sizlar uchun qozon bo'lmaydi, sizlar ham uning o'rtasidagi go'sht bo'lmaysizlar; balki Men sizlarni Isroil chegarasida hukm qilaman. Hizziyol 11:11.

Yo'el kitobida "yangi sharob" muqaddasxonaning qo'riqchilari bo'lishi kerak bo'lgan qadimiy oqsoqollardan uzib qo'yilgan. Yarim Tun Faryodining xabari Yo'elning yangi sharobidir, va Yakshanba qonuni paytida osmondan tushadigan olov Hosil bayramidagi olov bilan timsol qilingan. Bu olov bir xabarni bildiradi, u yangi sharobdir, ammo u ayni paytda tutatqi tutatgan 250 kishini halok qiladigan xabardir. Laodikiyadagi Yettinchi kun Adventistlar jamoati Yakshanba qonunida nihoyasiga yetadi, chunki aynan o'sha paytda olov o'lchovsiz ravishda to'kiladi va u tutatqi tutatgan 250 kishini halok qiladi; demak, u ularning sajda tizimini ham barbod qiladi.

Agar Yettinchi kun adventistlar cherkovi Yakshanba qonuni paytida sodiq bo'lsa, Amerika Qo'shma Shtatlari hukumatining qudrati va kuchi uni yopib qo'yadi. Agar u sodiq bo'lmasa, shunchaki o'z nomini Birinchi kun adventistlar cherkovi yoki shunga yaqin boshqa bir o'xshatma nomga o'zgartiradi. Solih bo'lsin yoki nosolih, Yettinchi kun adventistlar cherkovi Yakshanba qonunidan nariga o'tmaydi. Payg'ambarlik guvohligi adventizm 9/11 da qadimgi yo'llar haqidagi xabarni rad etganini aniqlab beradi, va o'sha qadimgi yo'llar Yakshanba qonunidagi yopiq eshikka olib boradi. O'sha 25 kishi Hizziyoning parchasi ichida "Azurning o'g'li Yaazaniyo va Benayaning o'g'li Pelatiyo, xalqning amirlari" sifatida ifodalangan edi.

Ularning ismlari Xudoning xalqiga xos fazilatlarini da'vo qiladi, ammo bu shunchaki da'vodir. Yaa'zaniya "Xudo eshitadi" degan ma'noni anglatadi, va u Ozurning o'g'lidir; "Ozur" esa yordam

berish va himoya qilish degan ma'noni bildiradi. Opa White 25 kishi "Ozur" orqali ifodalanganidek, qo'riqchilar bo'lishi kerak edi, deydi. Uning o'g'li Xudoni "eshitishini" da'vo qiladi, ammo u ko'rib turib ko'rmaydigan va eshitib turib eshitmaydigan sinfga mansubdir. Palatiya "Xudo tomonidan qutqarilgan" degan ma'noni anglatadi, uning otasi "Banayo" esa "Xudo qurgan" degan ma'noni bildiradi. Hizqiyol o'zining ogohlantiruvchi xabarini tugatgach, Palatiya vafot etdi.

Bu shahar sizlar uchun qozon bo'lmaydi, sizlar ham uning o'rtasidagi go'sht bo'lmaysizlar; balki Men sizlarni Isroil chegarasida hukm qilaman. Va sizlar Men Egangiz ekanimni bilib olasizlar; chunki sizlar Mening qonun-qoidalarim bo'yicha yurmagansizlar, Mening hukmlarimni ijro etmagansizlar, balki atrofingizdagi butparast xalqlarning odatlariga ko'ra ish tutgansizlar. Va shunday bo'ldiki, men bashorat qilayotganimda, Benayoning o'g'li Pelatiyo vafot etdi. Shunda men yuztuban yiqildim va baland ovoz bilan faryod qilib dedim: "Oh, Rabbiy Egam! Isroilning qolgan qoldig'ini butunlay yo'q qilmoqchimisiz?" Hizqiyol 11:11–13.

Hizqiyolning baland faryodi chog'ida Pelatiyo o'ldi. Vahiy kitobining o'n birinchi bobidagi bajo bo'lishga muvofiq, bug'doy 2020-yil 18-iyul kuni ko'chada o'ldi. Bug'doy — Muso va Ilyosdir; Xudoning Kalomining birinchi muallifi, va kelajak Ilyos haqidagi va'da Eski Ahddagi so'nggi bayondir. Alfa va Omega Sado'm va Misr ko'chasida o'ldiriladi, ammo Vahiy 11:11 da ifodalanganidek, ular 2024-yilda tiriltiriladi. Ular o'lik bo'lgan paytda, Sado'm va Misr shodlandi. Hizqiyol Pelatiyoning o'limini qoldiq zamoniga joylaydi, u: "Oh, Rabbiy Xudo! Isroilning qoldig'ini butunlay yo'q qilurmisan?" deganida. Ishayoga ko'ra, Sado'm qoldiq zamonidagi Yettinchi kun adventistlari jamoatidir.

Ey osmonlar, eshitinglar, va ey yer, quloq sol: chunki Egamiz shunday dedi: Men farzandlarni boqib, voyaga yetkazdim, ammo ular Menga qarshi bosh ko'tardilar. Ho'kiz o'z egasini biladi, eshak esa o'z xo'jayinining oxurini taniydi; biroq Isroil bilmaydi, Mening xalqim anglamaydi.

Ey gunohkor xalq, aybga botgan el, yovuzlik qiluvchilarning zurriyodi, buzg'unchi farzandlar! Ular Egamizni tark etdilar, Isroilning Muqaddas Zotini g'azablantirdilar, orqaga qaytdilar. Yana nega zarb yeyishingiz kerak? Sizlar tobora ko'proq isyon qilasizlar: butun bosh xasta, butun yurak holsiz. Oyoq kaftidan tortib boshgacha unda sog' joy yo'q; faqat yaralar, momataloqlar va yiringlagan jarohatlar bor; ular siqib tozalanmagan, bog'lab qo'yilmagan, moy bilan yumshatilmagan. Mamlakatingiz vayron, shaharlaringiz olovda kuydirilgan; yeringizni ko'z oldingizda begonalar yeb bitirmoqda, va u begonalar tomonidan ag'darilgandek vayron bo'lib yotibdi. Sion qizi esa uzumzordagi kulbadek, bodring polizidagi qo'riqchi chayladek, qamal qilingan shahardek yolg'iz qoldi.

Agar Sarvari Olam bizga juda ozgina qoldiq qoldirmaganida edi, biz Sado'mga o'xshab qolgan bo'lur edik va G'amo'raga monand bo'lur edik. Egamizning kalomini tinglang, ey Sado'm hukmdorlari; Xudoyimizning qonuniga quloq solinglar, ey G'amo'ra xalqi. Ishayo 1:2–10.

Qoldiq davri mobaynida Muso va Ilyos Sado'm va Misrda o'ldiriladi. Misr buzilgan davlat boshqaruvining, Sado'm esa buzilgan jamoat boshqaruvining ramzidir. Benayoning o'g'li Pelatiyo Yakshanba qonuni vaqtida vafot etadi; Ishayo buni Muqaddas Kitobdagi g'azablantirish kuni bilan

uyg'unlashtiradi, bu esa yo 1863 yil, yo Yakshanba qonunidir. Benayoning o'g'li Pelatiyo Xudoning Kalomini chindan ham eshitadiganlarning qalbakilashtirilgan timsolini ifodalaydi. Qoldiq davrida Muso va Ilyos bilan ifodalanganlar o'ldiriladi va so'ngra tiriltiriladi. Bu tirilish 2023 yilning iyulida sahodagi bir ovoz bilan boshlandi. 2024 yildan boshlab bug'doy bilan begona o'tlarni yakuniy ajratish jarayoni davom etmoqda.

Yakshanba qonuni chiqqanida, Yettinchi kun Adventistlari jamoati o'zlarining halok bo'lganini biladi.

Bu shahar siz uchun qozon bo'lmaydi, sizlar ham uning o'rtasidagi go'sht bo'lmaysizlar; balki Men sizlarni Isroil chegarasida hukm qilaman. Va sizlar Men Egamiz ekanligimni bilib olasizlar; chunki sizlar Mening farmonlarim bo'yicha yurmagansizlar, hukmlarimni bajo keltirmagansizlar, balki atrofingizdagi butparast xalqlarning odatlariga ko'ra ish tutgansizlar. Va shunday bo'ldiki, men bashorat qilayotganimda, Benayoning o'g'li Pelatiyo vafot etdi. Hizqiyol 11:11–13.

Pelatiyohning o'limi — uning ismi “Xudo tomonidan qutqarilgan” degan ma'noni anglatadi — mazkur kontekstda “o'limga topshirilgan” degan ma'noni bildiradi; xuddi shu nuqtada Daniel 11-bobning qirq birinchi oyatida o'n birinchi soat ishchilari shimol podshohining qo'lidan qutqariladi. Pelatiyo yakshanba qonuni vaqtida shimol podshohining qo'liga topshiriladi. Pelatiyo — Benayoning o'g'li, ya'ni “Xudo qurgan narsa” ma'nosini anglatadi. Aynan Xudo yana bir bor ma'badni qurib, uni yakshanba qonuni vaqtida g'olib jamoat sifatida yuksaltiradigan o'sha nuqtada, Pelatiyo orqali ifodalanganlar o'limga topshiriladi; chunki ular qadimgi vayronalarni qayta tiklash ishida ishtirok etish o'rniga, o'zlariga Tobiyoning maqbarasini qurayotgan edilar. Pelatiyo Ishayoning boshdan-oyoq gunoh bilan to'la bo'lgan tanasini ifodalaydi. Bu tana — Ishayo “tobora ko'proq isyon qilasizlar” deb aytganida kuchayib boruvchi isyon sifatida ifoda etgan, tobora avj oluvchi isyonning to'rt avlodi yakunida turgan Laodikiyadagi Yettinchi kun adventistlari jamoatidir. 2024 yilda boshlangan oxirgi sinov jarayonida bug'doy uch yarim kun davomida o'lik bo'ladi, so'ng tiriladi; ana shunda ular Egamizning Xudo ekanini bilib oladilar.

Shuning uchun bashorat qil va ularga aytgin: Egamiz Rabbiy shunday deydi: Mana, ey Mening xalqim, Men qabrlaringizni ochaman, sizlarni qabrlaringizdan olib chiqaman va sizlarni Isroil yurtiga kiritaman. Ey Mening xalqim, Men qabrlaringizni ochganimda va sizlarni qabrlaringizdan olib chiqqanimda, Mening Egamiz ekanimni bilib olasizlar. O'z Ruhimni ichingizga solaman, va sizlar tirilasizlar; Men sizlarni o'z yurtingizga joylashtiraman. Shunda Men, Egamiz, buni aytganimni ham, amalga oshirganimni ham bilib olasizlar, deydi Egamiz. Hizqiyol 37:12–14.

Yakshanba qonunidagi 25 kishi bilan ifodalangan qalbaki ruhoniyluk o'shanda Egamiz Xudo ekanini bilib oladi. Bug'doy 2024-yilda Egamiz Xudo ekanini biladi, tares esa bu bilimga Yakshanba qonuni paytida, endi juda kech bo'lganida uyg'onadi. Bu davr qabr va tirilish bilan boshlanib, qabr va tirilishsiz yakun topadi. Boshlanishdagi bug'doy Xudoni biladi, U Vahiy kitobining o'n birinchi bobidagi tirilishni bajo keltirganda; tares esa o'sha bobdagi Yakshanba qonuni zilzilasi paytida biladi. Ana shu ikki yo'lbelgi orasida kechki yomg'irning sinov jarayoni har ikki toifani ham o'rim-yig'im uchun pishitib, yetuklikka olib keladi.

Yo‘ilning xabari uzumzor qo‘shig‘idir, ammo u ko‘taradigan birinchi masala shuki, odamlar avvalgi kunlar orqali oxirgi kunlarni taniy oladilarmi. Yo‘ildagi “qariyalar” buni qila olmadilar, chunki yarim tunda uyg‘otuvchi nido yetib kelganida, ular kesib tashlanadilar — Rabbiyning og‘zidan qusib chiqariladilar, xuddi yer maxluqi gapirish uchun og‘zini ochadigan joyda; bu, shuningdek, Balomning eshagi gapirgan, hamda Yahyo cho‘mdiruvchining otasi so‘zlagan joydir.

“Qadim keksa kishilar” ustidan chiqarilgan hukm, bu narsa ota-bobolaringizning kunlarida yuz berganmi, degan savolga asoslanadi. Parcha “buni eshiting” degan so‘zlar bilan boshlanadi. So‘ng u ikki guvohni ilgari suradi: ulardan biri erkaklarning to‘rt avlodi, ikkinchisi esa hasharotlarning to‘rt turidir. Keyin ular Yarim Tun Nidosida uyg‘otiladilar, ammo faqat shuni ko‘rishadiki, Xudoning tanlangan ahd xalqi sifatida ular chetlab o‘tilgan. Ular sharoblari yo‘q bo‘lgani uchun chetlab o‘tilmaydilar; ular noto‘g‘ri sharobga ega bo‘lganlari uchun chetlab o‘tiladilar. O‘nta bokira haqidagi masalda, Yo‘elning yangi sharobi moydir.

Ularning najoti so‘nggi yomg‘ir xabarining “yangi sharobi”ni qabul qilish-qilmasliklariga bog‘liq tarzda qo‘yilgan. “Qari va keksalar” Ishayo tomonidan “Efrayimning mastlari” sifatida ham tasvirlanadi, va Efrayim Vahiy yettinchi bobdagi muhrlanganlar orasida ko‘rsatilmagan. Uning o‘rnini ukasi Manashe egallaydi. Manashedan ham yovuzroq shohni topish qiyin, ammo u Efrayimning mastlari o‘rnini egallaydi.

«О‘зларининг рухий таназзулидан кайгурмайдиган ва бошқаларнинг гуноҳлари учун мотам тутмайдиган тоифа Худонинг муҳрисиз қолдирилади. Раббий Ўз элчиларини, қўлларида қирғин куроллари бўлган кишиларни, шундай деб амр қилади: «Унинг ортидан шаҳар бўйлаб юринглар ва ўлдириглар; кўзингиз аямасин, раҳм ҳам қилманглар: қариларни ҳам, ёшларни ҳам, қизларни ҳам, гўдақларни ҳам, аёлларни ҳам бутунлай қиринглар; ammo пешонасида белги бўлган ҳеч бир одамга яқинлашманглар; ва Менинг муқаддасхонамдан бошланглар. Шунда улар уй олдида турган қариялардан бошладилар.»

“Bu yerda biz jamoat — Rabbiyning muqaddas maskani — Xudoning g‘azabi zarbasini birinchi bo‘lib his qilganini ko‘ramiz. Kexsa kishilar, ya‘ni Xudo ularga buyuk nur bergan va xalqning ruhiy manfaatlarini qo‘riqchilari sifatida turganlar, o‘zlariga ishonib topshirilgan omonatga xiyonat qildilar. Ular avvalgi kunlardagidek mo‘jizalar va Xudo qudratining ayon namoyon bo‘lishini kutishimiz shart emas, degan mavqeni egalladilar. Zamonlar o‘zgargan. Bu so‘zlar ularning imonsizligini mustahkamlaydi va ular shunday deydilar: Rabbiy na yaxshilik qiladi, na yomonlik qiladi. U O‘z xalqini hukm bilan jazolash uchun nihoyatda rahmdildir. Shunday qilib, “Tinchlik va omonlik” — endi hech qachon karnay kabi ovozi ko‘tarib, Xudoning xalqiga ularning gunohlarini va Yoqub xonadoniga ularning ma‘siyatlarini ko‘rsatmaydigan odamlarning hayqirig‘idir. Hurmaydigan bu soqov itlar haqoratlangan Xudoning adolatli qasosini his qiladiganlarning o‘zidir. Erkaklar, qizlar va yosh bolalar — barchasi birga halok bo‘ladi.

“Sodiq kishilar oh tortib, faryod qilayotgan jirkanchliklar faqat chekli ko‘zlar bilan ilg‘ash mumkin bo‘lgan narsalar edi, ammo eng og‘ir gunohlar — pok va muqaddas Xudoning rashkini qo‘zg‘atgan gunohlar — oshkor etilmagan edi. Qalblarning buyuk Tekshiruvchisi

qonunsizlik qiluvchilar tomonidan pinhona sodir etilgan har bir gunohni biladi. Bu shaxslar o'z aldovlarida o'zlarini xotirjam his qila boshlaydilar va Uning sabr-toqati bois: "Egamiz ko'rmaydi", deyilar, so'ng esa U yer yuzini tark etgandek ish tutadilar. Ammo U ularning riyokorligini fosh etadi va ular shu qadar ehtiyotkorlik bilan yashirib kelgan gunohlarini boshqalar oldida ochib qo'yadi."

"Martaba, qadr-qimmat yoki dunyoviy donolikning hech qanday ustunligi, muqaddas xizmatdagi hech qanday mansab, odamlar o'zlarining aldamchi yuraklariga tashlab qo'yilganlarida, ularni prinsipni qurbon qilishdan saqlab qola olmaydi. Munosib va solih deb e'tirof etilganlar muradlikning bosh qo'zg'atuvchilari hamda beparvolikda va Xudoning marhamatlaridan suiiste'mol qilishda ibrat bo'lib chiqadilar. U endi ularning yovuz yo'lini bardosh bilan ko'tarmaydi, va O'z g'azabida ularga rahm-shafqatsiz muomala qiladi."

"Rabbiyning O'z huzurini, buyuk nurga sazovor bo'lgan va boshqalarga xizmat qilishda kalomning qudratini his etgan kishilardan tortib olishi istamaygina yuz beradi. Ular bir paytlar Uning sodiq xizmatkorlari bo'lib, Uning huzuri va yo'l-yo'rig'iga musharraf etilgan edilar; ammo ular Undan yuz o'girdilar va boshqalarni adashuvga yetakladilar, shu bois ilohiy norozilik ostiga tushiriladilar." Testimonies, volume 5, 211, 212.

Yo'el "qariyalar"ni tilga olganida, u Laodikiyadagi Yettinchi kun adventistlari jamoatining rahbariyatiga murojaat qilmoqda, biroq Yo'el, Ishayo ilmlilar bilan qarama-qarshi qo'yilganlar deb atagan nodonlarga ham so'zlamqda. Yo'el Hizqiyol kitobining sakkizinchi bobida quyoshga sajda qiladigan qadimiy kishilarga murojaat qilmoqda; to'qqizinchi bobda esa aynan ular birinchi bo'lib hukm qilinadilar. Shuningdek, u: "Ey qariyalar, buni tinglanglar, va ey yurtning barcha aholisi, quloq solinglar", deganida, Laodikiyadagi Yettinchi kun adventistlari jamoatining oddiy a'zolariga ham murojaat qilmoqda.

Sakkizinchi bobdagi 25 kishi Yakshanba qonuni paytida joylashgan bo'lib, ular yuzlarini muqaddas maskanga orqa qilib, quyoshga sajda qilmoqdalar. Ular Qorah, Do'tan va Abiron bilan birga turgan 250 kishilik isyonning "ushri"dir. Bu 25 kishi ilhomga ko'ra 1888-yilda takrorlangan isyonning ramzi bo'lib, u 9/11 da Laodikiyadagi Yettinchi kun Adventist cherkovi rahbariyatining Yakshanba qonunigacha davom etgan isyonining timsoli edi. Ular Ishayo oltinchi bobda donolarni ichida mohiyat bor bo'lgan "ushr" deb ta'riflaydigan ayni davrdagi isyonning "ushri"ni ifodalaydilar.

Yo'il — bu Adventizmga qaratilgan e'londir: ularning sinov muddati yopilgan, chunki ular sinov uchun berilgan vaqt kosasini gunoh bilan to'ldirib bo'lganlar; va to'liqlik boshlaridan to oyoqlarigacha bo'lgan xastalik sifatida tasvirlanadi, bu esa keyingi yomg'ir xabarining ularning og'zidan kesib qo'yilganini ko'rsatadi. Ishayo ham yigirma to'qqizinchi bobda ayni shu haqiqatni tasvirlaydi.

To'xtab qoling va hayratga tushing; faryod qiling va qichqiring: ular mastdirlar, ammo sharobdan emas; ular gandraklaydilar, ammo kuchli ichimlikdan emas. Chunki Egamiz ustingizga qattiq uyqu ruhini yog'dirgan, ko'zlaringizni yumgan; payg'ambarlarni ham, boshliqlaringizni ham, ko'ruvchilarni ham U qoplab qo'ygan. Va hamma vahiy sizlar uchun muhrlangan kitobning so'zlari kabi bo'lib qoldi; uni bilimli kishiga berib: "Iltimos, buni o'qib

ber”, deyдилar; u esa: “O‘qiy olmayman, chunki u muhrlangandir”, deydi. So‘ng kitobni savodsiz kishiga berib: “Iltimos, buni o‘qib ber”, deyдилar; u esa: “Men savodli emasman”, deydi.

Shuning uchun Rabbiy dedi: “Bu xalq Menga og‘zi bilan yaqinlashadi va lablari bilan Meni ulug‘laydi, ammo yuragini Mendan uzoqlashtirgan; Mendan qo‘rqishi esa insonlarning amri bilan o‘rgatilgandir. Shu bois, mana, Men bu xalq orasida ajoyib bir ishni, ha, ajoyib bir ish va mo‘jizani qilaman; chunki ularning donishmandlarining donoligi halok bo‘ladi, oqillarining fahmi esa yashirin bo‘ladi. O‘z maslahatini Rabbiydan chuqur yashirishga urinayotganlarga hol bo‘lsin! Ularning ishlari zulmatdadir, va ular: ‘Bizni kim ko‘ryapti? Bizni kim biladi?’ deyдилar. Albatta, narsalarni ostin-ustun qilishingiz kulolning loyidek hisoblanadi; axir, yaratilgan narsa uni yaratgan haqida: ‘U meni yaratmagan’, deydimi? Yoki yasalgan narsa uni yasagan haqida: ‘Unda idrok yo‘q edi’, deydimi?” Ishayo 29:9–16.

Donolarning “tushunchasi” Xudoning bashoratli Kalomining muhrdan ochilishiga asoslanadi. Adventizmning buzilgan muassasalarida tarbiya topganlar bashorat kitobini o‘qiy olmayдилar va Xudoni tushunchaga ega emaslikda ayblayдилar. Bashorat muhrdan ochilganda, ular uni tushuna olmayдилar; shu bois ular tushunchaga ega bo‘lmagan Zot Xudoning O‘zi, deb Uni ayblayдилar va shu tariqa hamma narsani ostin-ustun qiladilar. Adventizmning ilmi ham, ilmsiz ham vakillari sinov muddati yopilishidan sal oldin muhrdan ochiladigan bashoratni tushuna olmayдилar, holbuki Yoel kitobi “qariyalar”ga eshitishni amr qiladi; ammo ular shunday bir toifadirki, eshitib ham eshitmayдилar, ko‘rib ham ko‘rmayдилar.

Ularning isyonining eng yuragi Masihni birinchi va oxirgi deb tan ololmasliklarida ifodalanadi. “Bu sizlarning kunlaringizdami yoki hatto ota-bobolaringizning kunlaridami bo‘lgan?” degan savol berilgan bobning mazmuni shudir.

Otalar tarixida biror xalq Yarim tun faryodi paytida uyg‘onib, faqat o‘zlarining nodon bokiralar ekanini anglagan bir davr bo‘lganmi? “Qariyalar”ga “uyg‘oninglar” deb amr qilinadi; xuddi 1844-yilda Exeter lager yig‘inida Millerchilar uyg‘onganlari kabi. O‘nta bokira haqidagi masal Adventist xalqining tajribasi haqidagi masaldir; u Millerchilar tarixida har bir harfigacha bajo bo‘lgan va oxirgi kunlarda yana har bir harfigacha bajo bo‘ladi. Laodikiyadagi Yettinchi kun Adventizmining o‘z jamoatining poydevor tarixi oxirgi kunlarda takrorlanayotganini anglay olmasligi, bashorat xabarini ochadigan kalit bo‘lgan bashoratli tamoyilni ta’kidlaydi. Bu nafaqat Muqaddas Kitobiy qoida, balki sinov muddati yopilishidan sal avval muhrsiz qilinadigan Iso Masih Vahiyining tabiatining ham yuragidir.

Yo‘el shunday so‘raydi: “Bu narsa sizlarning kunlaringizda bo‘lganmi, yoki otalaringizning kunlaridami?” Yoki shunday so‘rash ham mumkin: “Otalaringizning kunlarida yangi ahd xalqini eski ahd xalqidan ajratib qo‘ygan bir sinov jarayoni bo‘lganmi?” Bo‘lgan, va bu ajratish masalda moy sifatida ifodalangan payg‘ambarlik xabari orqali amalga oshirilgan. “Bu narsa sizlarning kunlaringizda yoki otalaringizning kunlarida bo‘lganmi” degan savol darhol shuni ko‘rsatadiki, otalarining kunlarida sodir bo‘lgan voqea to‘rt avlod davomida kuchayib borgan vayronagarchilikdan keyingi uyg‘onish edi; bu esa xabarni to‘rt avlod uzra e‘lon qilish amri hamda vayronagarchilikning kuchayib borishini ifodalovchi to‘rt hasharot orqali tasvirlangan. Yo‘el —

Yarim Tun Nidasi paytida yo‘ldan ozgan va murtad bo‘lgan jamoat ustidan chiqarilgan hukmning e‘lonidir. Muqaddas tarixda Hech bir jamoat Yettinchi kun Adventistlar jamoatidan ko‘ra buyukroq nurga qarshi turmagan. Haqiqatga qarshi bunday isyonning timsoli “Kafarnahum” bilan ifodalanadi.

Biz keyingi maqolada davom etamiz.

“Kafarnahumda Iso O‘zining borib-kelish safarlari oralig‘ida istiqomat qilardi va u joy «Uning o‘z shahri» deb tanila boshladi.” U Galileya dengizi sohilida, go‘zal Gennesaret tekisligining chegaralari yaqinida, bo‘lmasa aynan uning ustida joylashgan edi. “Asrlar Orzusi”, 252.

“Xudoning farzandlarimiz deb e‘tirof etiluvchilar orasida naqadar oz sabr namoyon etilgan, naqadar ko‘p achchiq so‘zlar aytilgan, bizning e‘tiqodimizga mansub bo‘lmaganlarga qarshi naqadar ko‘p qoralovlar yangragan. Ko‘plar boshqa jamoatlarga mansub bo‘lganlarga buyuk gunohkorlar sifatida qaraganlar, holbuki Rabbiiy ularga bunday qaramaydi. Boshqa jamoatlar a‘zolariga shunday nazar bilan qaraydiganlar Xudoning qudratli qo‘li ostida o‘zlarini xor tutishga muhtojdirlar. Ular hukm qilayotgan kishilar balki juda oz nurga, kam imkoniyat va imtiyozlarga ega bo‘lgan bo‘lishlari mumkin. Agar ularda bizning jamoatlarimizdagi ko‘plab a‘zolar ega bo‘lgan nur bo‘lganida, ular ancha tezroq ilgarilagan bo‘lur edilar va o‘z e‘tiqodlarini dunyoga yanada yaxshiroq namoyon etgan bo‘lur edilar. O‘z nuri bilan maqtanib, biroq unda yurmaydiganlar haqida Masih shunday deydi: ‘Lekin Men sizlarga aytaman: qiyomat kunida Tir va Sidon uchun sizlarnikidan ko‘ra yengilroq bo‘ladi. Va sen, Kafarnahum [buyuk nurga ega bo‘lgan Yettinchi kun adventistlari], osmongacha ko‘tarilgansan [imtiyoz jihatidan], do‘zaxgacha tushirilursan; chunki agar senda qilingan qudratli ishlar Sodomda qilinganida edi, u shu kungacha qolgan bo‘lur edi. Lekin Men sizlarga aytaman: qiyomat kunida Sodom yurti uchun sendan ko‘ra yengilroq bo‘ladi.’ O‘sha paytda Iso javob berib dedi: ‘Senga shukr qilaman, ey Ota, osmon va yerning Rabbisi, chunki Sen bu narsalarni dono va farosatliliklardan [o‘z baholaricha] yashirib, ularni go‘daklarga ochib berding.’”

“‘Va endi, sizlar bu ishlarning hammasini qilganingiz uchun, — deydi Egamiz, — Men sizlarga erta turib so‘zladim, ammo sizlar quloq solmadingiz; sizlarni chaqirdim, ammo javob bermadingiz; shuning uchun Men O‘z nomim bilan atalgan, sizlar ishongan bu uyga ham, sizlarga va ota-bobolaringizga bergan bu maskanga ham Shilohga qilganimdek qilaman. Va Men Efrayimning butun zurriyotini haydab yuborganim kabi, sizlarni ham O‘z huzurimdan quvib yuboraman.’”

“Rabbimiz oramizda ulkan ahamiyatga ega bo‘lgan muassasalarni ta‘sis etdi, va ular dunyoviy muassasalar boshqarilgandek emas, balki Xudoning tartibiga ko‘ra boshqarilishi lozim. Ular Uning ulug‘vorliginigina ko‘zlab boshqarilishi kerak, toki har qanday yo‘l bilan halok bo‘layotgan jonlar najot topishi mumkin bo‘lsin. Xudoning xalqiga Ruhning guvohliklari kelgan, ammo ko‘plar tanbehlar, ogohlantirishlar va maslahatlara e‘tibor bermagan.”

“‘Endi buni eshiting, ey nodon va fahmsiz xalq; ko‘zlari bor, ammo ko‘rmaydilar; quloqlari bor, ammo eshitmaydilar: Mendan qo‘rqmaysizlarmi? — deydi Egamiz. Huzurimda titramaysizlarmi? Men dengizga abadulabad chegara qilib qumni qo‘yganman, toki u undan o‘ta olmasin; to‘lqinlari qanchalik ko‘tarilib toshmasin, baribir g‘olib kelolmaydi; qanchalik

guvillab jo'sh urmasin, undan oshib o'tolmaydi. Ammo bu xalqning yuragi bosh tortuvchi va isyonkordir; ular yuz o'girib, ketib qoldilar. Ular ko'ngillarida ham: Kelinglar endi, o'z mavsumida erta va kech yomg'irni beradigan, hosilning belgilangan haftalarini biz uchun saqlab turadigan Egamiz Xudoyimizdan qo'rqaylik, demaydilar. Sizlarning qonunsizliklaringiz bularni qaytardi, gunohlaringiz esa yaxshiliklarni sizlardan to'sib qo'ydi.... Ular yetimning da'vosini, ya'ni otasizning ishini hukm qilmaydilar, holbuki ravnaq topadilar; kambag'alning haqqini esa hukm qilmaydilar. Shunday ishlar uchun Men jazolamaymanmi? — deydi Egamiz. Shunday xalqdan jonim qasos olmaydimi?"

"Egamiz shunday deyishga majbur bo'ladimi: 'Sen bu xalq uchun ibodat qilma, ular uchun na faryod, na duo ko'tarma, menga shafolat ham qilma; chunki Men seni eshitmayman'? 'Shuning uchun yomg'irlar tiyib qo'yildi, va kechki yomg'ir bo'lmadi.... Endi shu vaqtdan boshlab Menga faryod qilib: Ey Otam, Sen mening yoshligimning yo'l boshchisisan, demaysanmi?'"

Review and Herald, August 1, 1893.